

חברי ועדת הכלכלה מצביעים על אישור הרפורמה, אתמול. מימין: נפתלי בנט צילום: אמיל סלמן

עיקרי הרפורמה

יבואנים יוכלו להכניס מוצרים לישראל על בסיס הצהרה שהם עומדים בתקן וללא בדיקת מכון התקנים, אלא אם הממונה על התקינה במשרד הכלכלה יחליט אחרת

הממונה על התקינה יסמך בודקים לבדיקת הצהרות היבואנים וייתן הוראות כיצד לבצע את הבדיקות

מכון התקנים יוסמך לשלוש שנים לבצע את הבדיקות שיהיו ככל הנראה מדגמיות, כדי לאפשר זרימת יבוא. תיתכן הסמכה חוזרת לאחר שלוש השנים

על היבואנים תוטל אחריות משפטית, שתחייב אותם לוודא שהמוצר עומד בתקן

משרד הכלכלה יפעיל כ-40 פקחים (לעומת עשרה כיום), שיבדקו במחסני יבואנים וידגמו מוצרים כדי לוודא שהצהרות היבואנים לגביהם נכונות

למשרד יהיו סמכויות ענישה במקרים שהצהרת היבואן תתברר ככוזבת

מוצרים שהממונה יחליט כי הם מצריכים בדיקת מכון משיקולי בטיחות, בריאות וסביבה, ימשיכו לעבור דרך בודקי מכון התקנים, כפי שנהוג כיום

יוגבר הפיקוח של הממשלה והכנסת על מחירון מכון התקנים, שיאושר על ידי שר הכלכלה וועדת הכלכלה

כל תקן חדש בישראל יהיה מבוסס על תקן בינלאומי וכל שינוי מהתקן הבינלאומי ידרוש אישור של שר הכלכלה והמלצה של ועדת תקינות מיוחדת שתוקם לצורך זה

בור לא מטומטם ויודע מה זה עצצוע מסוכן. גם אנחנו מגינים על הציבור. אותו ציבור נכנס לאינטרנט ויכול להזמין כל מה שהוא רוצה בלי שום בדיקה של אף מכון".

אוריאל לין, נשיא איגוד לשיכות המסחר, אמר כי "מדובר בשינויים נוריים המקובלים כנורמות עבודה באירופה, שנועדו לחזק את התחרות ולהשתלב בכלכלה הגלובלית".

השר בנט אמר: "כולם ידעו במי שך שנים שנדרש המהלך הזה, אבל היו גורמים אינטרסנטיים שעשו הכל כדי לעצור אותו. עכשיו הביקענו את החסימה והסרנו עוד חסם קריטי בהורדת מחירים. אני קורא לתעשיינים - השקיעו את היצירתיות שלכם בפיתוח מוצרים חדשים, לא ביצירת רגולציות מיותרות וחסימי יבוא מיותרים. החוק יוצר איזון מיטבי בין הדאגה לבריאות

פיה הסכמות עם משרדי הכלכלה והאוצר, לאשר הכרה בעוד שלוש מעבדות בחו"ל בתוך כשלושה חודשים, ובשלוש נוספות תוך שישה חודשים נוספים. כיום הוא כבר מכיר חלקית באישורים של כמה מעבדות גדולות. בלחץ תעשיינים, המכון מנהל מגעים במטרה להגיע להכרה הדדית עם אותן מעבדות, כך שהן יכירו גם בבדיקות שלו ליצואנים ישראלים. עם זאת, בממשלה לא מוכנים להשהות את ההכרה בגלל דרישת ההרדיות.

מקורות ממסלתיים אמרו כי אם כתוצאה מצעדים אלה לא תתפתח תחרות שתוריד מחירים תוך שמירה על איכות ובריאות, יהיה צורך לשבור את מונופול מכון התקנים בישראל ולהקים עוד מעבדות לאישורי יבוא.

בישראל כ-3,400 תקנים, אולם רק כ-550 מהם הם תקנים רשמיים שיבואנים ותעשיינים חייבים לעימוד בהם. מדובר בדרך כלל בתקינים של מוצרים בעלי השפעה על בריאות ובריאות הציבור, וכך לדוגמה, בקטגוריית משחקי ילדים נמצאים גם משחקי קופסה שכלל אינם מסוכנים. שאר המוצרים, בהיקף מכי-רות של כ-50 מיליארד דולר, על פי נתוני מכון התקנים, מיובאים בצורה הפשוטה לישראל, ללא בדיקות או הצהרות.

כך, מתוך יבוא בסך 60 מיליארד דולר בשנה נכללים בתקנים המחייבים מוצרים מיובאים בהיקף של כ-10 מיליארד דולר. מוצרים אלה מחולקים לקטגוריות של רמת הסיכון לבריאות ובריאות הציבור ולסביבה. מקצת מהמוצרים בקטגוריה הנמוכה של סיכון נכנסים כבר כיום לישראל לפי הצהרת יבואן ולאחר בדיקה מקדימה של הדגם. חלק נוסף נמצא ברמת סיכון גבוהה וסביר להניח שישאר שם. כשליש מהמוצרים יישארו תחת בדיקת מכון התקנים, מאחר שיש בהם רמת סיכון גבוהה. המוצרים בתווך יוכלו לעבור ליבוא על פי הצהרת יבואן על פי החלטת הממונה על התקינה. גם שאר המוצרים יוכלו לנוע בין הקטגוריות ואף לצאת מהן לחלוטין, על פי החלטת הממונה על התקינה.

"תחושה של פטרוניות יתר"

עליזה שביו, יבואנית צעצועי ילדים, אומרת כי "מדובר בבשורה טובה. ברור שרווחות חדשות מנישבות במשרד הכלכלה וזה מאוד מעודד, אבל המבחן יהיה בשטח".

לדבריה, בתחום הצעצועים יש לפי-לח את הקטגוריות למוצרים מסוכנים ולא מסוכנים, ואת האחרונים לאשר ביבוא לפי הצהרת יבואן בלבד. "נדרשים עוד צעדים לפי-שוט הביורוקרטיה, בהם מתן אישור לבדיקת יבוא למכונים מתחרים בישראל, והכרה בבדיקת מעבדות בחו"ל", היא מוסיפה.

יבואן צעצועים אחר טוען כי "ישנה תחושת פטרוניות יתר. הצי-

ומסחר במשרד האוצר, אמר: "החוק מאפשר להקל על יבוא מוצרים לישראל, תוך שמירה על בטיחות ואיכות המוצר כמקובל באירופה. אך החוק הוא רק פלטפורמה שמאפשרת לבצע את ההקלות, והמבחן האמיתי יהיה בשלב היישום - צריך לוודא שההקלות אכן מתקיימות, ושרואים שינוי בשטח. המבחן האמיתי יהיה בהגדרת היצע המוצרים וירידה במחירים".

לדברי זילברשטיין, החקיקה שאושרה היא חלק ממהלך כולל של הסרת חסמי יבוא לישראל, שהסעיף המרכזי בו הוא אפשרות לייבא מוצרים לישראל עם תעודות בדיקה של מעבדות בינלאומיות. התנאי לכך הוא שמכון התקנים לא ידרוש תשלום גבוה מהיבואן בגין בדיקת אישור המעבדה מחו"ל ולא יערוך למוצר שאושר בחו"ל בדיקה מעמיקה, כפי שהוא נוהג כיום. השילוב של שני הצעדים צפוי להביא להקלה משמעותית על יבוא מוצרים לישראל ולהפחתת מחירים לצרכן. ברור, שהיה גורם מרכזי

זי בגיבוש הפשרה, אמר כי "הדבר הכי חשוב לי זה תחרות, אבל צריך גם לשמור על הבטיחות. אני שמח מאוד שהמחלוקת נפתרה ואפשר לעבור לביצוע".

דני גולדשטיין, מנכ"ל מכון התקנים, אמר: "זו בשורה טובה מאוד, פרי עבודה משותפת למי כון התקנים, לשר ולעובדים. זו הפעם הראשונה שבנו תוכנית עם ראייה מרחבית. מה שלא מסוכן ויכול להיכנס לישראל בתצהירים, מה שמסוכן ימשיך להיות מחויב בבדיקות - וכדי לאפשר יותר כניסה חופשית, יש לבנות מערך משי-לים של אכיפה שתגן על הצרכן".

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, אבי ניסקורן, מסר: "אני מברך על אישור הרפורמה בוועדת הכלכלה, ומאמין כי קיומה יטיב עם עובדי מכון התקנים בפרט, ועם אזרחי מדינת ישראל בכלל, שיזכו ליהנות מסחורה בעלת תועלת התקן האיתותי ביותר, במקביל להורדת מחירים צפויה".